

Побережна Н.П.

Міжнародний університет бізнесу і права

Пилипенко Ю.П.

кандидат юридичних наук

ЗУПИНЕННЯ ДІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОГО АКТА АБО НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО АКТА: ЗА МАТЕРІАЛАМИ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ

У статті за матеріалами судової практики досліджено питання зупинення дії індивідуального акта або нормативно-правового акта. Вказано, що інститут забезпечення адміністративного позову є однією з гарантій захисту прав, свобод та законних інтересів юридичних та фізичних осіб – позивачів в адміністративному процесі, механізмом, який покликаний забезпечити реальне та неухильне виконання судового рішення, прийнятого в адміністративній справі. Метою забезпечення позову є вжиття судом заходів щодо охорони інтересів позивача від можливих недобросовісних дій із боку відповідача з тим, щоб забезпечити позивачу реальне та ефективне виконання судового рішення та задля попередження потенційних труднощів у подальшому виконанні такого рішення. Заходи забезпечення позову можуть вживатися виключно у випадках, коли невжиття таких заходів може істотно ускладнити чи унеможливити виконання рішення суду або ефективний захист чи поновлення порушених або оспорюваних прав чи інтересів позивача, за захистом яких він звернувся або має намір звернутися до суду; або очевидними є ознаки протиправності рішення, дії чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень та порушення прав, свобод або інтересів особи, яка звернулася до суду, таким рішенням, дією або бездіяльністю.

Констатовано, що заходи забезпечення мають бути вжиті лише в межах позовних вимог та бути адекватними й домірними позовним вимогам. Домірність передбачає співвідношення негативних наслідків від вжиття заходів забезпечення позову з тими негативними наслідками, які можуть настати в результаті невжиття цих заходів, з урахуванням відповідності права чи законного інтересу, за захистом яких заявник звертається до суду, майнових наслідків заборони відповідачу здійснювати певні дії. Адекватність заходу до забезпечення позову, що застосовується судом, визначається його відповідністю вимогам, на забезпечення яких він вживається. Оцінка такої відповідності здійснюється судом, зокрема з урахуванням співвідношення прав (інтересу), про захист яких просить заявник, з майновими наслідками заборони відповідачеві вчиняти певні дії.

Ключові слова: адміністративне судочинство, зупинення дії індивідуального акта або нормативно-правового акта, встановлення обов'язку відповідача вчиняти певні дії.

Постановка проблеми. Однією з гарантій захисту прав, свобод та законних інтересів юридичних та фізичних осіб є інститут забезпечення адміністративного позову в адміністративному судочинстві. Саме цей інститут є механізмом, який покликаний забезпечити виконання судового рішення, прийнятого в адміністративній справі.

Дослідженню питань інституту забезпечення адміністративного позову, зокрема, присвячені праці таких науковців: І.В. Діордіца, О.В. Закаленко, Д.В. Лученко, Н.В. Мостова, В.А. Сьоміна та інших. Проте залишилися невирішеними багато питань забезпечення адміністративного позову, у зв'язку з чим на практиці виникає безліч проблем.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз судової практики у справах щодо зупинення

дії індивідуального акта або нормативно-правового акта.

Виклад основного матеріалу дослідження. Частиною першої статті 151 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України) встановлено види забезпечення позову:

- 1) зупиненням дії індивідуального акта або нормативно-правового акта;
- 2) заборонаю відповідачу вчиняти певні дії;
- 4) заборонаю іншим особам вчиняти дії, що стосуються предмета спору;
- 5) зупиненням стягнення на підставі виконавчого документа або іншого документа, за яким стягнення здійснюється у безспірному порядку [1].

Слід підкреслити, що стаття 151 КАС України містить вичерпний перелік видів забезпечення позову. Інших способів забезпечення позову чинне

законодавство не передбачає. Саме таку правову позицію висловив Верховний Суд в ухвалі від 08 вересня 2020 року у справі № 509/1708/20, вказавши, що «згідно з частиною 1 статті 150 КАС України суд за заявою учасника справи або з власної ініціативи має право вжити визначені цією статтею заходи забезпечення позову».

Відповідно до частини 2 статті 150 КАС України забезпечення позову допускається як до пред'явлення позову, так і на будь-якій стадії розгляду справи, якщо нежиття таких заходів може істотно ускладнити чи унеможливити виконання рішення суду або ефективний захист чи поновлення порушених або оспорюваних прав чи інтересів позивача, за захистом яких він звернувся або має намір звернутися до суду; або очевидними є ознаки протиправності рішення, дії чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень та порушення прав, свобод або інтересів особи, яка звернулася до суду, таким рішенням, дією або бездіяльністю.

Статтею 151 КАС України визначені види забезпечення позову. Згідно з частиною 1 статті 151 КАС України позов може бути забезпечено зупиненням дії індивідуального акта або нормативно-правового акта; заборонаю відповідачу вчиняти певні дії; заборонаю іншим особам вчиняти дії, що стосуються предмета спору; зупиненням стягнення на підставі виконавчого документа або іншого документа, за яким стягнення здійснюється у безспірному порядку.

Забезпечення позову в адміністративних справах допускається лише у формах, передбачених частиною 2 статті 151 КАС України, та неведений перелік заходів забезпечення позову є вичерпним».

Тому, розглядаючи клопотання в цій справі про забезпечення позову шляхом заборони проведення судового засідання, колегія суддів КАС ВС вказала, що «забезпечення позову шляхом заборони проведення судового засідання чинним законодавством не передбачено».

Варто вказати, що суди під час прийняття рішення про вжиття заходів забезпечення позову в спосіб зупинення дії індивідуального акта або нормативно-правового акта та заборони відповідачу вчиняти певні дії (п.1, 2 ч. 1 ст. 151 КАС України) мають надати об'єктивну правову оцінку підставам застосування цих заходів, застосовуючи при цьому принцип домірності, який передбачає співвідношення негативних наслідків від вжиття заходів забезпечення позову з тими негативними наслідками, які можуть настати в результаті нежиття цих заходів, з урахуванням

відповідності права чи законного інтересу, за захистом яких заявник звертається до суду, наслідків щодо зупинення дії індивідуального акта або нормативно-правового акта, чи встановлення відповідачу обов'язку вчиняти певні дії.

Саме таку позицію виклав у своєму рішенні Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду: судді-доповідача Я.О. Берназюка, судді Н.В. Коваленко, судді Л.Л. Мороз (постанова Верховного Суду від 24 квітня 2019 року у справі № 826/10936/18 (провадження № К/9901/728/19)) [2], розглянувши в касаційному порядку адміністративну справу за заявою Товариства з обмеженою відповідальністю «Клаббуд» про забезпечення адміністративного позову.

Суть справи полягала в тому, що в жовтні 2018 року заявник звернувся до Окружного адміністративного суду м. Києва із заявою про забезпечення адміністративного позову до подання позову до Департаменту з питань державного архітектурно-будівельного контролю міста Києва Виконавчого органу Київської міської ради про визнання недійсним та скасування наказу № 109 від 25 квітня 2018 року, в якій просив ужити заходи забезпечення позову шляхом:

- зупинення дії наказу Департаменту з питань державного архітектурно-будівельного контролю міста Києва виконавчого органу Київської міської ради «Про скасування реєстрації декларації про початок виконання будівельних робіт» від 25 квітня 2018 року № 109 до вирішення справи по суті та набрання рішенням по справі законної сили;

- встановлення Департаменту з питань державного архітектурно-будівельного контролю міста Києва виконавчого органу Київської міської ради обов'язку вчинення дій щодо направлення до Державної архітектурно-будівельної інспекції України повідомлення про повернення (внесення) запису про реєстрацію декларації про початок виконання будівельних робіт до єдиного реєстру документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт і засвідчують прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, відомостей про повернення на доопрацювання, відмову у видачі, скасування та анулювання зазначених документів;

- заборони Департаменту з питань державного архітектурно-будівельного контролю міста Києва виконавчого органу Київської міської ради вчиняти будь-які дії щодо зупинення виконання Товариством з обмеженою відповідальністю

«Клаббуд» будівельних робіт до вирішення справи по суті та набрання рішенням по справі законної сили.

Обґрунтовуючи заяву про забезпечення позову, заявник посилався на те, що у зв'язку зі скасуванням декларації про початок виконання будівельних робіт унеможливлено проводити будівельні роботи на об'єкті, що у свою чергу призводить до зупинення робіт, виникнення матеріальних збитків, пов'язаних із простоем будівництва, оскільки за таких обставин позивач не звільняється від взятих на себе зобов'язань. Крім того, заявник зазначив, що в період простою будівництва, зумовленого дією оспорюваного наказу, позивач також змушений буде нести витрати на утримання будівельного майданчику.

Ухвалою Окружного адміністративного суду міста Києва від 16 жовтня 2018 року, залишеною без змін постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 18 грудня 2018 року, заяву Товариства з обмеженою відповідальністю «Клаббуд» про вжиття заходів забезпечення позову задоволено частково, а саме: зупинено дію наказу Департаменту з питань державного архітектурно-будівельного контролю міста Києва виконавчого органу Київської міської ради «Про скасування реєстрації декларації про початок виконання будівельних робіт» від 25 квітня 2018 року № 109.

Частково задовольняючи заяву про забезпечення позову до подання адміністративного позову, суд першої інстанції, з висновком якого погодився апеляційний суд, виходив з того, що заходи забезпечення позову, вказані позивачем, є розумними та адекватними, а також такими, що забезпечать збалансованість інтересів сторін.

Не погоджуючись із таким рішенням, посилаючись на неправильне застосування судами норм матеріального права і порушення норм процесуального права, Департамент ДАБК м. Києва звернувся з касаційною скаргою до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, в якій просив скасувати рішення судів попередніх інстанцій та прийняти нову постанову, якою відмовити в задоволенні заяви про вжиття заходів до забезпечення позову.

Надаючи правову оцінку встановленим обставинам справи та доводам касаційної скарги, а також виходячи з меж касаційного перегляду справи, колегія суддів КАС ВС зазначила, що заходи забезпечення позову можуть вживатися виключно у випадках, коли невжиття таких заходів може істотно ускладнити або унеможливити виконання рішення суду чи ефективний захист

або поновлення порушених чи оспорюваних прав або інтересів позивача, за захистом яких він звернувся або має намір звернутися до суду; або очевидними є ознаки протиправності рішення, дії чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень та порушення прав, свобод або інтересів особи, яка звернулася до суду, таким рішенням, дією або бездіяльністю.

Згідно з положеннями п. 1, 2 частини першої статті 151 КАС України, позов може бути забезпечено, крім іншого: зупиненням дії індивідуального акта чи нормативно-правового акта; заборною відповідачу вчиняти певні дії.

Згідно з роз'ясненнями Постанови Пленуму Верховного Суду України від 22 грудня 2006 року № 9 «Про практику застосування судами процесуального законодавства при розгляді заяв про забезпечення позову» під час розгляду заяв про забезпечення позову суд (суддя) має з урахуванням доказів, наданих позивачем на підтвердження своїх вимог, пересвідчитись, зокрема, в тому, що між сторонами дійсно виник спір та існує реальна загроза невиконання чи утруднення виконання можливого рішення суду про задоволення позову; з'ясувати обсяг позовних вимог, дані про особу відповідача, а також відповідність виду забезпечення позову, який просить застосувати особа, котра звернулася із такою заявою, позовним вимогам [3].

Згідно з Рекомендацією № R (89) 8 про тимчасовий судовий захист в адміністративних справах, прийнятій Комітетом Ради Європи 13.09.1989 року, рішення про вжиття заходів тимчасового захисту може, зокрема, прийматися у разі, якщо виконання адміністративного акта може спричинити значну шкоду, відшкодування якої неминуче пов'язано з труднощами, і якщо на перший погляд наявні досить вагомі підстави для сумнівів у правомірності такого акта [4].

Суд, який постановляє вжити такий захід, не зобов'язаний одночасно висловлювати думку щодо законності чи правомірності відповідного адміністративного акта; його рішення стосовно вжиття таких заходів жодним чином не повинно мати визначального впливу на рішення, яке згодом має бути ухвалено у зв'язку з оскарженням адміністративного акта.

Тобто інститут забезпечення адміністративного позову є однією з гарантій захисту прав, свобод та законних інтересів юридичних та фізичних осіб – позивачів в адміністративному процесі, механізмом, який покликаний забезпечити реальне та неухильне виконання судового рішення, прийнятого в адміністративній справі.

При цьому заходи забезпечення мають бути вжиті лише в межах позовних вимог та бути адекватними та домірними позовним вимогам.

Домірність передбачає співвідношення негативних наслідків від вжиття заходів забезпечення позову з тими негативними наслідками, які можуть настати в результаті невжиття цих заходів, з урахуванням відповідності права чи законного інтересу, за захистом яких заявник звертається до суду, майнових наслідків заборони відповідачу здійснювати певні дії.

Адекватність заходу до забезпечення позову, що застосовується судом, визначається його відповідністю вимогам, на забезпечення яких він вживається. Оцінка такої відповідності здійснюється судом, зокрема, з урахуванням співвідношення права (інтересу), про захист яких просить заявник, з майновими наслідками заборони відповідачеві вчиняти певні дії.

Отже, під час вирішення питання про забезпечення позову суд має здійснити оцінку обґрунтованості доводів заявника щодо необхідності вжиття відповідних заходів з урахуванням такого: розумності, обґрунтованості й адекватності вимог заявника щодо забезпечення позову; забезпечення збалансованості інтересів сторін, а також інших учасників судового процесу; наявності зв'язку між конкретним заходом до забезпечення позову і предметом позовної вимоги, зокрема, чи спроможний такий захід забезпечити фактичне виконання судового рішення в разі задоволення позову; ймовірності утруднення виконання або невиконання рішення суду в разі невжиття таких заходів; запобігання порушенню у зв'язку із вжиттям таких заходів прав та охоронюваних законом інтересів осіб, що не є учасниками даного судового процесу.

Аналогічна правова позиція міститься, зокрема, в постанові Верховного Суду від 21 листопада 2018 року у справі № 826/8556/17 [5].

При цьому в ухвалі про забезпечення позову суд повинен навести мотиви, з яких він дійшов висновку про існування очевидної небезпеки заподіяння шкоди правам, свободам та інтересам позивача до ухвалення рішення у справі, а також вказати, в чому будуть полягати дії, направлені на відновлення прав позивача, оцінити складність учинення цих дій, встановити, що витрати, пов'язані з відновленням прав, будуть значними.

У наведеній справі, задовольняючи заяву про забезпечення адміністративного позову, суди попередніх інстанцій дійшли висновку, що факт скасування спірним наказом декларації про

початок виконання будівельних робіт зумовлює відсутність у позивача як замовника права на виконання будівельних робіт на об'єкті, щодо якого вказану декларацію було подано.

Разом із тим необхідність ужиття заходів забезпечення позову суди першої та апеляційної інстанцій мотивували тим, що доводи позивача щодо наявності підстав для вжиття заходів забезпечення адміністративного позову є обґрунтованими в частині зупинення дії наказу Департаменту з питань державного архітектурно-будівельного контролю міста Києва виконавчого органу Київської міської ради «Про скасування реєстрації декларації про початок виконання будівельних робіт» від 25 квітня 2018 року № 109, оскільки невжиття заходів забезпечення адміністративного позову може мати наслідком заподіяння значної шкоди правам, свободам та інтересам позивача та ускладнить їх відновлення, що відповідає меті застосування правового інституту забезпечення позову, які зводяться до втрат фінансового характеру.

Однак, зупиняючи дію оскаржуваного наказу Департаменту з питань державного архітектурно-будівельного контролю міста Києва виконавчого органу Київської міської ради «Про скасування реєстрації декларації про початок виконання будівельних робіт» від 25 квітня 2018 року № 109, суд першої інстанції, з висновками якого погодився апеляційний суд, виходив з того, що зупинення будівельних робіт призведе до значних фінансових втрат забудовника, оскільки незалежно від того, чи здійснюються будівельні роботи, забудовник вступив із третіми особами в договірні правовідносини, у зв'язку з чим набув перед цими особами фінансові зобов'язання.

Проте КАС ВС вказав, що у цій справі судами попередніх інстанцій не враховано, що фінансові права забудовника можуть зазнати ще більших порушень у разі продовження будівництва з порушеннями будівельних норм та стандартів, якщо в ході судового розгляду справи по суті буде встановлена правомірність винесеного відповідачем рішення.

Крім того, застосування таких заходів забезпечення позову, як зупинення дії оскаржуваного наказу про скасування реєстрації декларації про початок будівництва до вирішення спору по суті, фактично надає можливість підрядникам безперешкодно, без жодних обмежень, продовжувати будівництво об'єкта, незважаючи на встановлені відповідачем порушення вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності.

Відповідачем, який є спеціальним органом у сфері містобудування, встановлено, що дії

позивача становлять суспільну загрозу життю та здоров'ю людей, оскільки немає даних про відповідність містобудівної документації, на підставі якої здійснюється будівництво, вимогам закону.

Застосовуючи заходи забезпечення позову, суд фактично погодився зі збереженням стану тривалого порушення містобудівних вимог та забезпечення належних заходів безпеки, які виявлені відповідачем у діяльності відповідача. Водночас в оскаржуваних судових рішеннях немає посилань на очевидну протиправність рішень відповідача (наказів, приписів), дію яких зупинено в порядку забезпечення позову, і відповідні обставини судами не встановлені.

Викладене свідчить про непропорційність та недомірність застосованих судом заходів забезпечення позову, а отже, й про наявність підстав для скасування оскаржуваних судових рішень. Даний висновок узгоджується з правовою позицією, що міститься, зокрема, в постановках Верховного Суду від 03 жовтня 2018 року у справі № 826/5233/18, від 28 лютого 2019 року у справі № 826/2259/18, в яких Верховний Суд скасував рішення судів першої та апеляційної інстанцій про забезпечення позову в правовідносинах, аналогічних тим, що виникли в цій справі.

На підставі наведеного колегія суддів КАС ВС дійшла висновку, що касаційна скарга Департаменту ДАБК м. Києва підлягає задоволенню, рішення судів першої та апеляційної інстанцій – скасуванню з прийняттям нового рішення про відмову в задоволенні заяви про вжиття заходів забезпечення адміністративного позову.

Слід зазначити, що під час вирішення питання щодо забезпечення позову обґрунтованість самого позову не досліджується, оскільки питання обґрунтованості заявлених позовних вимог є предметом дослідження судом під час розгляду спору по суті та не можуть вирішуватись ним під час розгляду клопотання про забезпечення позову. Саме такого висновку дійшла колегія суддів КАС ВС (постанова Верховного Суду від 19 травня 2020 року (справа № 160/10287/19)) [6].

Зокрема, в цій справі позивачем було подано заяву про забезпечення позову, якою позивач просив ужити заходи забезпечення позову шляхом зупинення дії нормативного акта до набрання законної сили рішенням суду в справі за його позовом.

КАС ВС перевірів правильність застосування судами першої та апеляційної інстанцій норм процесуального права та дійшов висновку, що метою забезпечення позову є вжиття судом,

у провадженні якого знаходиться справа, заходів щодо охорони матеріально-правових інтересів позивача від можливих недобросовісних дій із боку відповідача з тим, щоб забезпечити позивачу реальне та ефективне виконання судового рішення, якщо воно буде прийняте на користь позивача, в тому числі задля попередження потенційних труднощів у подальшому виконанні такого рішення.

Заходи забезпечення мають вживатися лише в межах позовних вимог, бути домірними ним, а необхідність їх застосування повинна бути обґрунтована поважними підставами та підтверджуватись належними доказами. При цьому домірність передбачає співвідношення негативних наслідків від вжиття заходів забезпечення позову з тими негативними наслідками, які можуть настати в результаті невжиття цих заходів, з урахуванням відповідності права чи законного інтересу, за захистом яких заявник звертається до суду, майнових наслідків заборони відповідачу здійснювати певні дії.

КАС ВС вказав, що, вирішуючи питання про вжиття заходів забезпечення адміністративного позову, з урахуванням підстав позову, доказів, зазначених позивачем для підтвердження своїх вимог, суд має пересвідчитись, зокрема, що є реальна загроза істотного ускладнення або неможливості ефективного захисту порушеного права (інтересу) позивача або невиконання (суттєва перешкода у виконанні) рішення суду в разі, якщо такі заходи не будуть вжиті.

В ухвалі про вжиття заходів забезпечення позову суд має вказати, в чому будуть полягати дії, направлені на відновлення прав позивача, оцінити складність учинення цих дій та/або пов'язані з цим витрати позивача. Так само суд повинен вказати підстави, з яких він дійшов висновку про існування очевидних ознак протиправності рішення, дії чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень та порушення прав, свобод або інтересів особи, яка звернулася до суду, цим рішенням, дією або бездіяльністю до ухвалення рішення у справі.

На думку КАС ВС, ухвала Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 25.10.2019 р. у цій справі вимогам норм процесуального права не відповідає. У контексті оцінки вказаних у цій ухвалі підстав для вжиття заходів забезпечення позову на відповідність їх підставам, встановленим нормами статті 150 КАС, Суд зазначив, що пунктом 201.16 статті 201 Податкового кодексу України передбачено, що реєстрація

податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних може бути зупинена в порядку та на підставах, визначених Кабінетом Міністрів України.

Згідно з пунктом 6 Порядку зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. № 117 (постанова втратила чинність згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 11.12.2019 р. № 1165), у разі коли за результатами моніторингу платник податку, яким складено податкову накладну/розрахунок коригування, відповідає критеріям ризиковості платника податку, реєстрація такої податкової накладної/розрахунку коригування зупиняється.

Відповідно до положень пунктів 12, 14 цього Порядку в разі зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування контролюючий орган протягом операційного дня надсилає (в електронній формі в текстовому форматі) в автоматичному режимі платнику податку квитанцію про зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування з пропозицією щодо надання платником податку пояснень та копій документів, необхідних для прийняття контролюючим органом рішення про реєстрацію податкової накладної/розрахунку коригування. Зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування не є безумовною підставою для відмови в реєстрації цих документів податкової звітності, тому не впливає на податковий облік платника податку на додану вартість.

Верховний Суд у постанові від 03.03.2020 р. (адміністративна справа № 240/3665/19) вказав, що включення платника податків до переліку ризикових платників не породжує для нього правових наслідків (не звужує його права, не покладає на нього обов'язків).

Тим більше визнання контролюючим органом на підставі оцінки податкової поведінки платника податків таким, що відповідає критеріям ризиковості, не впливає на його господарську діяльність, не створює перешкод для цього, так само, як і не завдає шкоди його діловій репутації, оскільки здійснення передбачених законом заходів контр-

оллю, зокрема щодо сплати податків (обов'язкових платежів), є нормою.

Висновок КАС ВС у цій справі такий: невжиття заходів щодо зупинення дії оскаржуваного позивачем рішення зумовить настання негативних та незворотних наслідків для його господарської діяльності, однак він не підтверджений оцінкою суду будь-яких доказів. Так само суд попередньої інстанції не зазначив, на підставі яких саме доказів, наданих позивачем, як указано в ухвалі від 25.10.2019 р., визнав доведеними доводи позивача, що невжиття заходів забезпечення позову може істотно ускладнити ефективність захисту й унеможливити поновлення порушених прав позивача.

З огляду на вказане Верховний Суд у цій справі постановив у задоволенні заяви позивача про забезпечення позову відмовити.

Слід звернути увагу, що аналогічний підхід щодо застосування положень статей 150, 151 КАС України прослідковується в чіткій та послідовній судовій практиці. Так, аналогічні за змістом висновки викладено, зокрема, в постановках Верховного Суду від 8 жовтня 2020 року в справі № 280/2284/20, від 19 травня 2020 року в справі № 160/10287/19, від 3 грудня 2020 року № 140/8457/20, 18 лютого 2021 року у справі № 420/7063/20.

Висновки. Таким чином, бачимо, що в питанні вжиття заходів забезпечення позову Верховний Суд сформував сталу правову позицію щодо застосування норм процесуального права, яка полягає в такому: «Безумовно, рішення чи дії суб'єктів владних повноважень справляють певний вплив на суб'єктів господарювання. Такі рішення можуть завдавати шкоди і мати наслідки, які позивач оцінює негативно. Проте суд звертає увагу, що відповідно до статті 150 КАС України зазначені обставини, навіть у разі їх доведення, не є підставами для застосування заходів забезпечення позову в адміністративній справі».

Зокрема, такий правовий висновок міститься в постановках Верховного Суду від 10.04.2019 р. у справі № 826/16509/18 та від 26.12.2019 р. у справі № 640/13245/19, від 20.03.2019 р. у справі № 826/14951/18, і колегія суддів не вбачає підстав для відступу від неї.

Список літератури:

1. Кодекс адміністративного судочинства України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
2. Постанова Верховного Суду від 24 квітня 2019 року у справі № 826/10936/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81431079>
3. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 22 грудня 2006 року № 9 «Про практику застосування судами процесуального законодавства при розгляді заяв про забезпечення позову». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-90#Text>

4. Рекомендації № R (89) 8 про тимчасовий судовий захист в адміністративних справах.
URL: <http://www.wikipage.com.ua/1x2941.html>
5. Постанова Верховного Суду від 21 листопада 2018 року у справі № 826/8556/17.
URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/78022699>
6. Постанова Верховного Суду від 19 травня 2020 року у справі № 160/10287/19.
URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89325382>

**Poberezhna N.P., Pylypenko Yu.P. SUSPENSION OF AN INDIVIDUAL ACT OR LEGAL ACT:
BASED ON THE CASE LAW**

According to the case law, the article examines the issue of suspension of an individual act or legal act. It is stated that the institution of securing an administrative claim is one of the guarantees of protection of rights, freedoms and legitimate interests of legal entities and individuals – plaintiffs in the administrative process, a mechanism designed to ensure real and strict execution of a court decision in an administrative case. The purpose of securing the claim is for the court to take measures to protect the interests of the plaintiff from possible unfair actions by the defendant in order to ensure the plaintiff's real and effective execution of the judgment and to prevent potential difficulties in further execution of such judgment. Measures to secure the claim may be taken only in cases where failure to take such measures may significantly complicate or impede the execution of a court decision or effective protection or restoration of violated or disputed rights or interests of the plaintiff for which he sought or intends to go to court; or there are obvious signs of illegality of the decision, action or inaction of the subject of power, and violation of the rights, freedoms or interests of the person who appealed to the court, such a decision, action or inaction;

It is stated that security measures should be taken only within the limits of claims and be adequate and commensurate with the claims. Proportionality presupposes the ratio of the negative consequences of taking measures to secure the claim with those negative consequences that may result from failure to take these measures, taking into account the conformity of the law or legitimate interest for which the applicant seeks court, the property consequences of prohibiting the defendant to take certain actions. The adequacy of the measure to secure the claim applied by the court is determined by its compliance with the requirements to which it is applied. The assessment of such compliance is carried out by the court, in particular, taking into account the relationship of the right (interest), the protection of which the applicant requests, with the property consequences of the prohibition of the defendant to take certain actions.

Key words: *administrative proceedings, suspension of suspension of an individual act or normative legal act, establishment of the defendant's obligation to take certain actions.*